

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oră 12 fl., a treia
oră 10 fl.

Tot ce privesce fóia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.**Anul XIV.****Blaș 30 Ianuar 1904****Numérul 5.****Cătră P. T. Cetitori!**

Din nou rugăm pe On. Abonenti cari sînt încă în restanță cu abonamentele de pe anii trecuți să binevoiescă a le trimite fără amînare, avënd și noi cele mai mari lipsuri.

Administrațiunea.**„Limba națională”.**

Sub titlul acesta publică „Budapesti Hirlap” în numărul său de Crăciun o conferință, ce a ținut-o distinsul publicist magiar și membru în casa magnaților Rákosi Jenő, la adunarea generală a societății „Dunántuli Közművelődési Egyesület” din 29 Nov. 1903.

Dăm în traducere unele pasagii din această conferință și ne rezervăm a ne face la sfîrșit concluziunile noastre, concluziunii, la cari conferențiarul de sigur nu s'a gândit, dar pe cari noi stutem în drept să le facem, avëndu-ne și noi limba și naționalitatea noastră.

„... Devisa timpului nostru... că în limbă trăesce națiunea, exprimă în mod plastic un mare adevăr... E limpede, că între nenumeratele daruri alui Dumnezeu, limba este cel mai prețios.”

„Dacă proprietatea cea mai importantă a omenimii întregi este darul graiului, atunci e evident, că și pentru părți, pentru membrele omenimii: pentru națiunii, limba este comóra cea mai prețioasă.”

„Comóra cea mai scumpă a individului este viața. După ce inse națiunea trăesce în limba sa, e evident, că viața națiunii e limba sa. Cu ea trăesce, cu ea móre, fără de ea a încetat de a esista, a încetat de a trăi viața individuală își primesce individualitatea acelei națiunii, a cărei limbă a primit-o.”

„... În formarea limbii singuraticele grupuri de ómeni au fost conduse de simțurile, instinctele, aplicările, gustul și gândirea lor proprie. De aici urmază în mod natural, că limba este icóna, copia, rezultatul, plásmuirea și expresiunea fidelă a instinctului, aplicărilor, simțurilor, gustului și gândirii, adecă a întregii individualități și caracter al unei națiunii. Dóuă lucruri sînt așa dară sigure: întâi, că națiunea care și-a perdut limba, pe încetul se desbracă de instinctele,

simțurile, gustul și gândirea proprie. A doua, că individul, care în privința limbii se contopește în vre-o națiune începënd din pruncie, crescut fiind în această limbă de odată primesce caracterul întreg al acelei națiunii. Pentru că ori ce concepțiune, ori ce dorință, ori ce gândire, ori ce gust cu ajutorul acestei limbii plásmuesce în creer, în care ast fel se nasce o viață națională sufletescă și intelectuală.”

„Aici trebuie să amintesc, că ce pericol teribil invólvă în sine moda aceea suchiată, care, durere, atât de mult e lătită la noi, că ne nisum a ne învăța copii în limbii străine încă în etatea fragedă. De aici provine, că poporul tēran fără nice o învățatură ori îndreptar scie să păstreze limba națională în curățenia sa clasică, și filologia trebuie să íe școlă de la el pentru ca să-i potă stabili legile; pe când din contră pe buzele claselor mai culte limba națională se corupe, deși învață în școlă gramatică și sintaxă. Și de aici provine, că cu cât înaintăm mai sus în straturile societății, cu atata aflăm o știință de limbă... mai stricată și mai imperfectă, așa încât putem zice, că știința imperfectă a limbii (naționale) e în proporție dréptă cu știința limbilor străine.”

„... La noi știința limbilor străine o țin de cea mai înaltă cultură; în Francia și Germania neglijarea și imperfecțiunea limbii naționale se ține de cea mai nesuferibilă lipsă de cultură. Cu privire la englez, care precum se scie sînt națiunea cea mai fálósă, cea mai ambițioasă și cea mai puternică, chestiunea acesta preste tot nici nu există, pentru că englezul preste tot nu învață și nu vorbesce altă limbă nice în străinătate.”

„Nu prin aceea a crescut puterea englezului, nu prin aceea s'a înmulțit la număr, (dóră și ei au fost óre când puțin), că fie care membru al său să fi învățat dóuă ori trei limbii pe lângă a sa, fără prin aceea, că pe a sa și-a cultivat-o, s'a lipit de ea, în aceea a cultivat științele și literatura cu credință neclintită, și prin puterea națională dobândită ast fel, și-a însușit capacitatea miraculosă de expansiune și cucerire.”

„Dar revin la obiect după aceasta abateră, și pun următoarea întrebare: unde trebuie să cercăm în limbă caracterul național și puterea, care crează caracterul național? Fără îndoielă nu în materia limbii sau în cuvinte... Tesaurul cuvintelor este materia importantă și interesantă a limbii, inse mai mult materia accidentală a celeia, și nu în ea trebuie să căutăm momentul național. Căci dóră și aceea se întâmplă, că o națiune își schimbă de tot tesaurul cuvintelor și totuși ea însași nu se schimbă, nici limba, nici națiunea și rămâne ceea ce a fost. O ast fel de națiune sau mai bine zis trib, se află pe tērmul apusan al Africeii, un popor sēlbatic, care

și-a schimbat tesaurul cuvintelor cu tesaurul de cuvinte al veneticului popor neguțator englez, cu tóte aceste inse vorbesce în limba sa neînțeleasă pentru englez. . . .

„Caracterul național al limbii trebuie să-l căutăm în forma, în structura în partea organică a celeia, unde încetă eventualul și se ivesce sistemizarea logicei și a minții. Materia limbii o aduna omul de pretutindenea; iar construcțiunea limbii o crează. O crează și sub influința esterne pe cam o clima, care silesce ori ademenesce pe ómeni la un mod sau altul de viață: prin neproductivitatea sa îi silesce la muncă, prin producțiunea îmbelșugată la viața comódă; la viață nomadă, la agricultură, la vênătorie, la pescuit ș. a.

„După modul său de viață va fi comunicativ sau tăcut, măreț sau supus, aventuros sau pacinic, risipitor sau cruțator, invențios sau cu minte leneșă ș. a. Pentru că într'altă direcțiune se desvóltă acela, care-și petrece viața în regiunea unei veri continue, într'alta cel ce locuesce în zona ghetósă și iarăși într'alta acela, poste care se schimbă vara ferbinte cu iarna ghetósă. . .

„Și pe cum individualitatea lui, mai întâi desteritățile trupesci apoi dispozițiile sufletesci i-se desvóltă, ast fel amésurat împrejurărilor date ale vieții, ast fel amésurat dispoziției sale dominante desvóltă structura internă a materialului limbii, care constă din câte-va sunete din câte-va cuvinte: îi desvóltă legăturile și tot aceea ce dobundesce limba de la puterea creatóre a omului.”

„Aceste grupuri singuratice de ómeni își crează așa dară instrumentele, locuința, îmbrăcăminte, decorațiunile acestora și paralel cu acestea — limba, în strînsă legătură cu viața sa trupescă și sufletescă. Dacă să înmulțesce și se pôte organiza în stat, atunci se preface în națiune și tot ce păstrează din aceea ce a plásmuit dintru început, aceea este particularitatea sa națională, să zicem: civilizațiunea sa națională.”

„Sînt națiuni, cari diu tóte cele posed încă câte ceva, și cari ast fel au o civilizațiune națională fórt bogată. Viața modernă cu circulațiunea și schimbarea în masă a mărfurilor, a gândurilor, a artei și a ómenilor, își pune mîna pustitoare cu deosebire asupra originalităților națiunilor, cari se află încă la începutul desvóltării, dar de altă parte și prețuesce mai bine, ceea ce a produs mai bun cutare națiune străină. Ori nu vedem spre esemplu invasiunea civilizațiunii chineze și iaponeze în civilizațiunea europeană, cu deosebire pe terenul artei și al industriei? Încă și aceea puțin au observat-o, că mama direcțiunii secessioniste este arta iaponeză. Individualitatea națională cu manifestațiunile sale esterne, îmbrăcăminte, instrumente, mijlócele vieții de tóte

Cumpărați**Cumpărați****Calendariul Unirei pe anul 1904.**

Cu un frumos calendar de părete.

Prețul 50 fl. plus 10 fl. porto.

zilele, arhitectura, ornamentică, datini, toate se perd și se amestecă tot mai mult și amestecarea va fi generală".

"Trebuie înse să accentuez, că limba națională deja formată, după ce în ea și-a aflat expresiune modul de simțire și gândire istoric al națiunii, ea nu este alt ceva, de cât icona vie și organică a națiunii: gândirea, cercul de gândire, gustul, știința, instinctele, creațiunile, filosofia, modul de gândire politic și întreg caracterul aceleia".

"Acesta este înțelesul adinc al cuvintelor *"în limbă trăesc e națiunea"*.

"Pentru că un popor, pe care vitregimea timpurilor l'a despoiat de toate celea ce a creat, sau împrejurări păcătoase l'au împedat în realizarea lucrurilor, spre cari alt cum ar fi fost capace; această națiune, de cum va ar fi fost în stare a-și păstra limba, ce și-a creat-o în timpuri mai favorabile din nou poate duce la învingere caracterul său național și din nou își poate crea civilizațiunea națională. Calea sigură și infailibilă spre acesta nu este alta de cât cultura limbii."

"Educațiunea sa națională să și-o concentreze asupra limbii. Fie care minte de pe teritoriul, pe care locuiesc trebuie să o împregneze cu limba sa, ca organele de vorbire ale națiunii să devină imperfecte pentru folosirea limbilor străine; dar nu numai să vorbească, să învețe și se gândescă exclusiv numai în limba maternă, să gândescă după legile acestei limbi, și gândirea concepută în ori ce altă limbă să-i fie străină și imperfectă."

"Acesta — limba — în mâna unei națiuni este restul de piatră, din care artistul scie să construiescă întreg edificiul: națiunea, exclusiv din limbă scie să construiescă, să restaureze stilul național al civilizațiunii sale".

"Prin limba națională trăescă poporul, ca și creștinii prin caracterul indelebil al botezului, într-o comuniune sufletescă: în legătura națională, în unitatea simțimentelor, a dorințelor".

Am ales anume pasagele acestea, nu dără pentru că prin ceea ce am omis din conferență s'ar conturba înțelesul pasagerilor reproduce de noi, ci pentru că acestea sînt de interes general, iar ceea ce am omis sînt concluziuni și exemple din domeniul limbii magiare, cari din punctul nostru de vedere puțin împorță.

Constatăm cu plăcere, că ideile desfășurate în această conferență sînt corecte, și întru cât sînt de interes general, le putem aplica la ori ce națiune, prin urmare avem dreptul a le aplica și la națiunea și l. română.

Din ele rezultă nu adevăr mai pe sus de ori ce îndoelă, și anume, că un popor în totalitatea sa nu poate să vorbească și să cultive de odată două limbi, și cine să silească a i-o impune acesta, acela comite un atentat în contra limbii și a existenței poporului respectiv.

În punctul acesta aflăm noi importanța conferinței Dnui Rákosi Jenő, pentru că prin ea se demască ipocrisia guvernului și a societății magiare dovedită în politica de magiarizare. Se demască chiar printr'unul dintre cei aleși ai lor.

Ce se întâmplă adevărat: Guvernul chiar prin rostul ministrilor ne spune și ne asigură, că nu voesc să ne magiarizeze. De altă parte înse ori unde poate străbate mâna puternică a statului, mai ales în ținuturile locuite de *"cetățeni cu buze străine"*, nu are alt ideal și nu face alta, de cât că pe toate căile posibile impune acestora limba magiară.

Înainte forurilor justiției, la administrațiune, la căile ferate, la poșta, cu un cuvint ori unde vine în atingere cu organe fie cât de neînsemnate ale statului, — și ocaziuni se dau zilnic pentru fie care — pretinziunea și tot de una țeranul român capătă școlă din l. magiară și i-se dă să înțeleagă, — de multe ori cu prețul și a intereselor sale materiale, — că el are neapărată trebuință de l. magiară.

Instrucțiunea dinpovrivă putem zice, că întreagă este deja pusă în serviciul magiarizării. Pentru că abstracție făcend de

la școlile susținute de stat, în cari absolute nu se ține cont de altă limbă din patrie afară de cea magiară, — chiar în școlile susținute de confesiuni se pretinde, ca elevii din anul al 4-lea de școlă să scie deja ceti, scrie și vorbi unguresce, și inspectorii școlastici reg. cer cercetare disciplinară asupra învățătorilor români, cari nu fac destul postulatului acestuia al guvernului.

Magiarizarea numelor de comune și localități făcută prin art. de lege IV. din 1898 nu are alt scop, de cât ca să ne spargă și împetriteze curățenia limbii prin sunete și cuvinte nepotrivite și cu totul străine aceleia. Ne impun adevărat cu forța, ca în textul românesc scris ori vorbit să introducem cuvinte străine, ne impun un lucru absurd și imposibil, să zici de es. merg la Kolozsvár, vin de la Brassó, am fost la Nagyszeben etc.

Dar apoi colonisările, cari se fac în stil mare prin ținuturile locuite de naționalități, cu paguba enormă a statului și a țării, dar cu gândul hotărit de a înmulți și întări elementul magiar și prin această a propaga limba și cultura magiară printre *"cetățenii cu buze străine"*?

Câtă activitate desvôltă în direcțiunea acesta societățile așa numite culturale (întruna din acestea și-a ținut Dl Rákosi Jenő conferința, de la care mănecăm), cari cuprind în lațurile lor toate ținuturile locuite de naționalități, și cari se nisuesc a infiltra în acestea cultura și limba magiara, cu un zel și cu jertfe vrednice de un scop cu mult mai bun.

Ori nu țintesc toate acestea la destrămarea și nimicirea limbii noastre și prin această la ștergerea chiar a existenței noastre ca națiune, — căci chiar și Dl Rákosi Jenő recunoșce, că în limbă trăescă națiunea?

Și totuși ne spun, că nu vor să ne magiarizeze, ne spun, pentru că nu au curajul să-și mărturisescă sincer intențiunile, pentru că știu că fapta lor este nequalificabilă.

Noi înse nu avem lipsă să ni-o spună, pentru că cunoșcem foarte bine gândul lor, și l'am cunoscut și înainte de a fi cetit conferința Dnui Rákosi Jenő. Al cunoșcem din esperința de toate zilele și îl cunoșcem din efecte. Pentru că nu trebuie să ne amăgim, ci să recunoștem, că magiarizarea are unele rezultate, efemere ce e drept, dar pe cari totuși nu ne este iertat să le ignorăm. Așa p. ex. să nu mergem mai departe, elementul magiar din Blaș s'a întărit în măsură așa de considerabilă, în cât Blașul de astăzi nici de cât nu se mai poate compara în punctul acesta cu Blașul înainte de acesta cu 10—15 ani. Și acesta o putem constata despre toate orașelele și orașele din ținuturile românesce, ba la granițele apusene și nordice ale elementului românesc vor fi de sigur simptome și mai grave. Chiar și printre țerani aflăm câte unul mai slab de inger, care-și trimite copilul la școlă de stat, pentru că rogu-te *"azi e greu să trăesci fără limba magiara"*.

Acestea rezultate precum am zis sînt de puțină însemnătate, și la nice un cas nu pot să inspire ingrigiri cu privire la viața și viitorul unui popor, care din voința lui Dumnezeu locuiesc în țările coronei Sfintului Stefan în masă compactă, în număr de trei milioane suflete, în vecinătate imediată cu frații de un sânge constituți în regat liber și în progres îmbucurător, — popor care-și are credința sa, limba, istoria, tradițiunile, portul, literatura și obiceiurile sale deosebite de toate celelalte popore conlocuitoare.

De altă parte nu ne este iertat să ignorăm efectele magiarizării, pentru că ele împedecă progresul culturii noastre naționale. În progresul acesta, pentru noi fie care moment este prețios, pentru că nu ne este iertat a sta locului ori a progresa încet, ci trebuie să ne silim din toate puterile, ca progresul nostru să fie cât se poate de spornic.

Aici se deschide apoi teren vast pentru fie care român. Aici trebuie să dispară toate barierele dintre noi, și partide politice și sociale, și adevărata politică națională, în care cu toții ne întâlnim să ne fie această:

1. Să ne grupăm cu toții pe lângă biserică și să ducem o viață cumpetată după prescriesele ei.

2. Să ne apărăm și susținem cu ori-ce jertfe școlile românesce, ce le mai avem.

3. Să înființăm și să sprijinim toate reuniunile, cari țintesc la cultivarea și apărarea caracterului nostru național.

4. Să spriginim din toate puterile ziaristica și literatura română și exclusiv pe aceasta.

5. Să desvôltăm și să sprijinim clasa meseriașilor și a neguțătorilor români și să-i facem pe cei dintăi mai ales, să nu se cufunde în apele cosmopolitismului și socialismului.

6. Să iubim până la fanaticism tot ce este românesc și bun, făcend pe toți aceia, cu cari venim în atingere, să simțescă căldura iubirii acesteia.

Ast fel ne vor respecta străinii și inimizii nostri și vor simți că toți cei ce trăesc printre noi și din sudorea noastră, nu se pot ferici fără de l. română. Ast fel se vor convinge, că sîntem mândri de românismul nostru și că nu ne părăsim dulcea noastră limbă românescă nici de dragul, nici de frica nimănui.

Tipicul greșit. — E mai un jumătate de secol, de când bisericile noastre române din Ungaria, Ardeal și Banat au primit cu mare însuflețire tipicul Sfintului Damaschin. Acest îndreptar e foarte potrivit pentru bisericile noastre române de ritul grec, căntându-se în toate bisericile în una și aceeași Duminică acel glas și evanghelie. Dar ce să vedem acum, aproape de un secol, să ivesc nise greșeli în ritul și tipicul bisericilor noastre române. Vedem că în provincă, ba chiar într'un oraș unde is mai multe bisericile românesce, în fie care biserică se cântă alt glas, să cetescă altă evanghelie. (Unor Domni preot și cantori le reamând — călindariul "Unirii" care e întogmit după Tipicul S. Damaschin). Am mai prins în mână un călindar nou din Banat, acolo am aflat mai multe greșeli și anume: Tipicul zice: că dacă se va întâmpla ajunul botezului Lună, Marți, Joi, Sâmbătă și Duminică, atunci să seversesc liturgia S. Iuan Chrisostom, iară a s. Vasiliu în ziua de prasnice Dacă înse va cadea ajunul botezului Miercuri ori Vineri, atunci să seversesc liturgia s. Vasiliu, cel mare iară în ziua de prasnice a lui S. Iuan. Tot așa să întâmplă și cu ajunul și serbarea Născerii Domnului. (Făcend observațiunea recitarii 6-urilor). Mai sînt nise greșeli la începerea "Triodului" Tipicul S. Damaschin ne învață, cum că atunci cântăm tropariul sfintului, caud cântăm și stihirile lui. — (cu observațiune la inseratele din Duminicile din postul mare) Prin urmare, cu începerea Triodului, cântăm stihirile glasului domnitoriu și ale Triodului 3; apoi Minciuil nu are loc; prin urmare după "acum slobozesc" ne servul Tău" cântăm tropariul învierii Mărire și acum al născerii de la vers.

Tăerea împrejur este serbarea lui Christos; atunci, cântăm Pentru rugăciunile, în loc de Binecuvînteză. Câți în Christos în loc de Sfinte Dumnezeie. Una năstă rugare am cătră On. Domni preot și cantori, să nu cautați aceea, că cu începerea Triodului în sfinta Evanghelie e scris glasul al 8-lea. Pe timpul când s'a tipărit aceea Evanghelie a cădut glas 8 prin urmare, noi nu trebuie să ne ținem strins, că cu începerea Triodului e netruențurat de însă să fie glas 8. Glasurile să înceapă Duminică a II-a după Sfintele Rosalii cu glas 1. apoi urced pe rînd neschimbat, fără ca să facem sărituri; pe cum ne învață Tipicul amintit mai sus.

Am scris în Oradea-mare la 1904 Botezul Domnului.

Gregoriu Torsan,
cantor catedral ajutorial.

Comunele principale din Macedonia, Tracia, Thesalia, Epir și Albania, locuite de elementul Român.

Numărul curent	Numele Comunelor	Populația	Școli primare de băieți	Școli primare de fete	Biserici unde se cetește românește.	Numărul curent	Numele Comunelor	Populația	Școli primare de băieți	Școli primare de fete	Biserici unde se cetește românește
1	Avdela	6000	una	una	da	106	Gopești	5000	una	una	da
2	Armata	500	una	nu	nu	107	Gramoste	2000	una	una	da
3	Alasona	700	una	mixtă	nu	108	Gabrova	500	nu	nu	nu
4	Ameru	1000	una	nu	nu	109	Grebena	1500	una	una	da
5	Anilis	900	una	una	nu	110	Grebenuți	3000	una	una	da
6	Alistrati	1500	nu	nu	nu	111	Giuniaia	7000	una	una	da
7	Avlona	2000	una	nu	nu	112	Grefa	200	nu	nu	nu
8	Arcs	500	nu	nu	nu	113	Gusmat	200	nu	nu	nu
9	Areseni	1500	una	una	da	114	Grabiani	200	nu	nu	nu
10	Arinenciu	500	nu	nu	nu	115	Grădiștea	500	una	una	da
11	Armeni	500	nu	nu	nu	116	Ginegani	500	nu	una	nu
12	Armeni	500	nu	nu	nu	117	Gretani	500	una	una	da
13	Ambari	400	nu	nu	nu	118	Gramara	500	una	una	da
14	Anghiofta	500	nu	nu	nu	119	Hrupisto	2000	una	una	da
15	Arzani	500	nu	nu	nu	120	Hlerin	1000	una	una	da
16	Bitolia (liceu 1)	25000	două	două	nu	121	Hama	500	nu	nu	nu
17	Béla de sus	3000	una	una	da	122	Hrisaloni	500	una	una	da
18	Béla de jos	1500	una	nu	nu	123	Iancuveț	1500	una	una	da
19	Belcumen	3500	una	una	nu	124	Ianina (școală comercială)	3000	una	una	da
20	Blata	2000	una	nu	nu	125	Ianița	500	nu	nu	nu
21	Bubuștița	500	una	nu	nu	126	Iarța	500	nu	nu	nu
22	Biscuchi	500	nu	nu	nu	127	Imistu	500	nu	nu	nu
23	Bozuva	500	nu	nu	nu	128	Iuba	400	nu	nu	nu
24	Băiasa	1500	una	una	da	129	Lunca	1000	una	una	da
25	Birislav	500	nu	nu	nu	130	Lubanița	500	nu	nu	nu
26	Berat	10000	una	una	nu	131	Laca	5000	una	nu	da
27	Bala	500	nu	nu	nu	132	Livade	4000	una	una	da
28	Bistuva	400	nu	nu	nu	133	Ljunița	3000	una	una	da
29	Bunavia	500	nu	nu	nu	134	Lugunți	500	nu	nu	nu
30	Bizani	400	nu	nu	nu	135	Laricova	500	nu	nu	nu
31	Breaza	2000	una	una	da	136	Levani	500	una	una	da
32	Baluța	500	nu	nu	nu	137	Leșnița	3000	una	una	da
33	Bisticuchiza	400	nu	nu	nu	138	Ljambarda	500	una	una	da
34	Bobodina	400	nu	nu	nu	139	Lancani	500	una	una	da
35	Baltița	500	nu	nu	nu	140	Muloviște	5000	una	una	da
36	Bungagia	400	nu	nu	nu	141	Magarova	5000	una	una	da
37	Barbalina	400	nu	nu	nu	142	Morava	500	una	una	da
38	Bedeni	400	nu	nu	nu	143	Moscopole	3000	una	una	da
39	Burazei	400	nu	nu	nu	144	Mațova	8000	una	una	da
40	Crușova (gimnas, școală comercială)	10000	două	două	da	145	Mațuchi	500	una	una	da
41	Călive-Istoe	2000	una	una	nu	146	Megidia	2000	una	una	da
42	Călive-Morihova	1000	una	nu	nu	147	Macrini	500	una	una	da
43	Chișani	500	nu	nu	nu	148	Marușa	1500	una	una	da
44	Ciorbu	500	nu	nu	nu	149	Melenic	2000	una	una	da
45	Curceao	2000	una	una	da	150	Miriștea	500	una	una	da
46	Coleonnia	5000	nu	nu	nu	151	Mureșu	500	una	una	da
47	Cozana	500	nu	nu	nu	152	Morva	500	una	una	da
48	Cochinopol	3000	nu	nu	nu	153	Mura	500	una	una	da
49	Ciariciani	500	una	una	nu	154	Mardari	500	una	una	da
50	Costur	1000	nu	nu	nu	155	Maglița	500	una	una	da
51	Cenduristi	1000	nu	nu	nu	156	Malineț	400	una	una	da
52	Catirina	3000	una	una	da	157	Nijopole	4000	una	una	da
53	Colocuri	400	nu	nu	nu	158	Nigovani	1500	una	una	da
54	Curța	400	nu	nu	nu	159	Neveasta	6000	una	una	da
55	Castannia	700	nu	nu	nu	160	Nicea	1000	una	una	da
56	Carpeni	400	nu	nu	nu	161	Nasilita	1000	una	una	da
57	Călivele	400	una	mixtă	nu	162	Neaoste	1000	una	una	da
58	Cuciuc-Iani	400	nu	nu	nu	163	Nanta	10400	una	una	da
59	Cupa	400	nu	nu	nu	164	Nevrocop	500	una	una	da
60	Casandra	200	nu	nu	nu	165	Nigrița	500	una	una	da
61	Cerepiștea	1000	nu	nu	nu	166	Nifoli	500	una	una	da
62	Canapareț	300	nu	nu	nu	167	Ochrida	2000	două	două	da
63	Ciatalgia	600	nu	nu	nu	168	Oșani	1500	una	una	da
64	Cavala	1000	nu	nu	nu	169	Ornilia	500	una	una	da
65	Cociani	400	da	mixtă	nu	170	Ostima	500	una	una	da
66	Cavata	2000	una	una	nu	171	Origovița	500	una	una	da
67	Cipirat	500	nu	nu	nu	172	Olinse	500	una	una	da
68	Cafarani	500	nu	nu	nu	173	Perlepe	1000	una	una	da
69	Carbonari	500	nu	nu	nu	174	Pisuderi	3500	una	una	da
70	Carbonara	500	nu	nu	nu	175	Pleasa	1500	una	una	da
71	Ciroburtani	400	nu	nu	nu	176	Pugradeți	400	una	una	da
72	Cionza	400	nu	nu	nu	177	Perivoli	6000	una	una	da
73	Crapași	500	nu	nu	nu	178	Paktini	500	una	una	da
74	Cerșoter	200	nu	nu	nu	179	Pretori	500	una	una	da
75	Cumani	500	nu	nu	nu	180	Paliohori	700	una	una	da
76	Calpani	400	nu	nu	nu	181	Prozvala	500	una	una	da
77	Curmea	500	nu	nu	nu	182	Pădi	1500	una	una	da
78	Cutali	400	nu	nu	nu	183	Pafioseli	2000	una	una	da
79	Chelvachiva	500	nu	nu	nu	184	Pelicodi	500	una	una	da
80	Coniati	400	nu	nu	nu	185	Proia de sus	5000	una	una	da
81	Corcne	500	nu	nu	nu	186	Proia de jos	1500	una	una	da
82	Casimbel	500	nu	nu	nu	187	Prisociani	500	una	una	da
83	Costari	500	nu	nu	nu	188	Praviste	500	una	una	da
84	Cuca	500	nu	nu	nu	189	Prizrena	5000	una	una	da
85	Culiara	400	nu	nu	nu	190	Pirment	1000	una	una	da
86	Dămașu	500	una	una	nu	191	Peasciza	500	una	una	da
87	Diminicu	500	una	una	nu	192	Poiani	500	una	una	da
88	Dobrinova	1500	una	nu	nu	193	Peșteani	500	una	una	da
89	Doliani	800	una	una	nu	194	Potodna	500	una	una	da
90	Deniscu	1000	una	nu	nu	195	Premendi	500	una	una	da
91	Drama	500	nu	nu	nu	196	Polvina	500	una	una	da
92	Durațo	2000	una	nna	nu	197	Paliama	500	una	una	da
93	Dușeu	500	nu	nu	nu	198	Ploter	500	una	una	da
94	Daviae	500	nu	nu	nu	199	Porcia	500	una	una	da
95	Dolșini	500	nu	nu	nu	200	Raviuși	500	una	una	da
96	Dautei	500	nu	nu	nu	201	Ramna	1000	una	una	da
97	Drăganți	600	una	una	nu	202	Rozloc	500	una	una	da
98	Elbasan	6000	una	una	nu	203	Repani	500	una	una	da
99	Filoru	2000	una	nu	da	204	Ramsi	500	una	una	da
100	Furca	3000	una	nu	nu	205	Roscovet	500	una	una	da
101	Fileri	1500	una	nu	da	206	Remasi	500	una	una	da
102	Fretita	1000	una	nu	da	207	Rotla	500	una	una	da
103	Fierica	4000	una	nu	nu	208	Salonic (școală comercială)	8000	una	una	da
104	Fița	500	una	nu	nu	209	Sufi	500	una	una	da
105	Firaculo	400	nu	nu	nu	210	Stropani	500	una	una	da

Numărul curent	Numele Comunelor	Populația	Școli primare de băieți	Școli primare de fete	Biserici unde se cetește românește.
211	Samarina	10000	două	una	da
212	Sachiata	500	una	nu	nu
213	Serfige	500	"	"	"
214	Săracu	8000	"	una	"
215	Selia de sus	4000	"	"	da
216	Selia de jos	1500	"	"	"
217	Sărmanin	500	nu	nu	nu
218	Searu	5000	una	una	"
219	Surpa	500	nu	nu	"
220	Sufti	500	"	"	"
221	Scropitina	500	nu	nu	"
222	Selintia	500	"	"	"
223	Samari	500	"	"	"
224	Schepor	500	"	"	"
225	Sucule	500	"	"	"
226	Sirman	500	"	"	"
227	Stremeri	400	"	"	"
228	Simlati	500	"	"	"
229	Salcia	500	"	"	"
230	Spaliata	500	"	"	"
231	Santeprenso	500	"	"	"
232	Suliopoti	500	"	"	"
233	Salbergi	500	"	"	"
234	Stamiru	400	"	"	"
235	Stodiri	400	"	"	"
236	Salmanoi	400	"	"	"
237	Șipisca	500	una	"	"
238	Sesu	400	nu	"	"
239	Șodra	1500	"	"	"
240	Șitanlași	500	"	"	"
241	Tărnova	4000	una	una	"
242	Tristenic	400	nu	nu	"
243	Turcorani	500	"	"	"
244	Tirana	5000	una	una	"
245	Trocuva	500	nu	nu	"
246	Terven	500	"	"	"
247	Trania	500	"	"	"
248	Turia	3500	una	una	da
249	Târnea	1500	"	nu	nu
250	Târveni	400	nu	"	"
251	Târva-Keca	1500	"	"	"
252	Tifac	400	"	"	"
253	Vlaho-Clisura	8000	una	una	da
254	Veloni	400	nu	nu	nu

Numărul curent	Numele Comunelor	Populația	Școli primare de băieți	Școli primare de fete	Biserici unde se cetește românește.
255	Vlaho-Livade	8000	una	una	da
256	Vlaho-Iani	1000	"	nu	nu
257	Votonosi	500	"	"	"
258	Veria	5000	una	una	da
259	Veles	1500	"	"	nu
260	Vlada	400	nu	nu	"
261	Vodena	500	"	"	"
262	Valta	400	"	"	"
263	Vesanița	500	"	"	"
264	Valeri	400	"	"	"
265	Vadița	400	"	"	"
266	Verlachi	400	"	"	"
267	Veleani	500	"	"	"
268	Voroșeni	500	"	"	"
269	Zinixi	1500	"	"	"
270	Ziliahuva	500	"	"	"
271	Zvernachi	500	"	"	"
272	Xirolivade	1500	una	una	da
273	Scopia	1500	"	"	nu
274	Cumanova	500	"	nu	"

Total; la populația de 394,700 sînt 2 licee, 3 școli com., 104 școli primare de băieți, 79 de fete și 48 biserici. Românii din regatul Sârbiei nu sînt trecuți aci.

Pe lângă această populație românească în Albania mai sînt încă peste 200,000. Despre ei a scris Ami Boué în cartea „Turghie d'e Europe“ Paris 1840 tom. IV pag. 22; apoi Kanitz la Societatea geografică din Viena la 24/2 1863 și Dimitrie Bolintineanu, Nenitescu etc. etc.

În Turcia se mai află încă 150,000 Români așezați prin alte comune și cătune; de asemenea la Constantinopol și Adrianopol al căror număr se urcă la 10,000; în cât suma totală se urcă la 1.091,900 și anume:

În Turcia	771,000
În Thesalia, Grecia	220,000
În Bulgaria	100,000
Total:	1,091,000.

1/I 1904 Bucuresci.

Un Român Macedonén.

Ministrul Berzeviczy prin noul proiect. ce vrea să-l ducă în deplinire, pune pe serioase gânduri. pe cei ce poartă la inimă independența și drepturile autonome ale școlilor noastre confesionale. Cum se știe, statul exercită supraveghere peste aceste institut. pentru a se asigura. că nu se propune acolo nimic contrar intereselor și integrității statului.

Acastă inspecțiune. se vede înse. că nu a fost de ajuns actualului ministru de instrucție. Berzeviczy. de ore ce dînsul pregătesce statului un teren mai larg de activitate. Că adevărat la școlile primare, civile și la gimnaziu, istoria, geografia, literatura și constituția patriei să se propună de către profesori denumiți din partea statului. în limba magiară.

Luăm de o cam dată act de acest proiect neasceptat — promițînd să revenim mai pe larg asupra lui în numărul viitor, arătîndu-i nețemeinicia și nejustificarea.

REVISTE.

Din Patrie. Noul nunțiu din Viena se numește *Gennaro Granito di Belmonte*. S'a născut în 1851. În 1896 a fost membru în deputațiunea trimisă de Leo XIII la încoronarea Țarului, în 1897 a fost membru în deputațiunea trimisă de Papa la jubileul Victoriei, reginei din Anglia; tot el pe când era nunțiu în Bruxelles, a reprezentat pe Papa la înmormîntarea reginei a Angliei Victoria.

Roma. Când cu alegerea papei *Pia X*, gazetele liberale umpleau colone întregi cu „împăcarea între Vatican și Quirinal.“ Acum iar s'a apucat de chestia acăsta, căci după cum spun ele, Papa i-ar fi promis abatelui din Monte-Cassino, că îi va cerceta mănăstirea. Abatele publică acum demenți, în care spune vorbele Papei: „Între ast fel de împrejurări numai un dar special a lui Dumnezeu va pute face, să-mi împlinesc dorul de a-ți cerceta mănăstirea“. — Vedem, că Sfinția Sa urmăzează întru toate politica lui *Leo XIII*, singura politică acomodată stărilor de azi a bisericii.

Monumentul, ce-l vor ridica cardinalii de asupra sicriului lui *Leo XIII* va costa 165,000 lire. Îl va face sculptorul renumit din Perugia, *Luccheti*. Leo va fi sculptat ședînd, și întîndu-și mâinile după globul pămîntesc De două laturi va fi statua sfîntului *Thoma de Aquino*, pentru dragostea, cu care a îmbrățoșat *Leo XIII* filosofia scolastică, și statua sfîntului *Francisc de Assisi*, pentru că *Leo* a fost membru ordului franciscan terțiar.

Germania. În gazetele social-democrate, ce le avem și noi Românii, am cetit mai de multe ori, că social-democrația nu atacă religionea nimînu, ci e tot atîta, de e cineva jidov ori

crestin, protestant ori catolic, numa cât toți să fie frați de o potrivă, veți bine cum o înțeleg ei. Avînd la îndemînă nisce declarațiuni de ale lor, le publicăm, ca să le aibă preoții noștri ca argumente. *Schall*, zice: Noi în continuu luptăm în contra lui Dumnezeu, pentru că el ni-se pare mai primejdios pentru lume. Mai mult ne spune *Liebknecht*: Datorința socialiștilor e să lupte în contra credinței în Dumnezeu, nici nu e vrednic de numele de socialist, cel ce nu răspîndesc necredința în Dumnezeu.

Rusia. Bătrînul *Tolstoi*, care fu afurisit de sinodul din *Mosca*, a publicat de curînd o carte intitulată: *Apel către reformatorii societății*. În acăsta arată, că acești reformatori ai societății, sub cari înțelege pe nihilisți, numai așa vor fericii lumea, dacă-i pun de basă întregii vieți sociale religiunea profesată de majoritatea genului omenesc. Fie-care să trăiescă pe pămînt ca un călător, uitîndu-se tot de una la scopul ultim: fericirea cerescă, carea numai așa se pôte câștiga dacă fie care trăește conform consciinței sale. — Nu-i vorbă lucruri frumoase, dar să nu se uite, că *Tolstoi* cu mult mai mult a stricat religiunei, prin scrierile sale anterioare de cât direge prin broșura acăsta.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. În favoarea bisericii din Borta au intrat următorii contribuiri: Dn. Demetriu Duca notariu comunal în Bendorf comitatul Sibului născut în comuna noastră, ca fiu al acestei biserice a contribuit din propriul său câștig 20 corone pentru înfrumusețarea s. potir, 15 corone pentru procurarea alor 2 fesnice de lemn mari înaintea altarului adică suma de 35 corone. Vasile Opriș Savu cu soția sa Saveta a cumpărat un chivot de argint china în preț de 36 corone. Ana Hila Roman o față de masă pe strună. Maria Spechin o față de masă pe a doua strună. Ana lui Nicolae Popescu un chindău pe tetrapod D-na învățătoare Bleoca n. Pop un covor de lână pe prestol. Ore cine suma de 80 corone pentru icona înmormântării Dnului Iesus Christos. Tote acestea obiecte s'au procurat de la firma Réthy și Benedek din Budapesta. Afară de acestea au mai contribuit zece din noștra preot dimpreună cu soția sa Sofia n. Domsa, care tot de una a premers cu exemple bune înaintea poporului a donat pe sama s. noastre bisericii o evanghelie legată la tipografia sem. din Blaj în preț de 52 corone — 2 fesnice de metal cu 3 lumini în preț de 20 corone — un rînd de vestimente de diacon cu 20 corone suma 92 corone. Primăscă deci toți acești binefăcători ai bisericii noastre răsplăta de la atotputernicul Dumnezeu precum și mulțămitele noastre a întregului popor. În numele comitetului și a întreg poporului **Ioan Opriș Cruceanu**, curator primar. — În anul espiat 1903 a cumpărat **Poșor Marișca** văduvă gr.-cat. un rînd de vestimente bisericesti cu toate aparținentele în preț de 90 corone. Mai cumpărând în anul 1.02 încă 2 prapori cu 40 cor. Bireu Sándor și soția sa Maria a cumpărat iar un rînd de vestimente bisericesti cu 102 corone. Blaga Petru lui Iacob și soția sa Parăschiva a cumpărat un rînd de vestimente bisericesti negre de mătăasă cu 176 corone. Blaga Anișca, mama lui Petru, un prapor de coloare verde cu 13 corone. și în urmă Vois Ioan o cruce de metal cu 6 corone. — Atot putintele Dumnezeu, care prin darni s'au le-au luminat mintea de a-și cunoaște și datorința ce o au față de suflet. să le răsplătescă însutit pentru jertfa adusă spre înfrumusețarea casei sale și să-ți țină în fericire miiți ani! Armenisul de câmpie 25 Ianuar 1904. **Andrei Voda** paroch gr.-cat.

Din Archidieceza. Rămniștea **Alexandru Uilacanu**, controlor la Casa centrală, a fost numit cu ziua de 1 Fanr admin. adjunct la Admin. centrală capitulară, iar locul

rămăs vacant la ocupat Rămniștea **Ștefan Pop**, canonic. — **Vasile Moldovan**, teol. abs. și cancel. mitrop. a fost numit provizor domnial la Pânaade.

Din dieceza de Orade. — Ilustritatea Sa Domnul Episcop sosind în pace din călătoria sa întreprinsă spre Roma. în ziua primă de Crăciun, sub decursul Sântel Liturgii pontificate de d'nsul, asistat de membrii capitolului și de clerul gremial. a ținut o predică despre pacea cu Dumnezeu, cu noi înșine și cu deapropiele, și a hirotonit de preoți pe prof. gimn. de Beiuș **Nicolae Fălian**, **Ioan Iepure**, și **Camil Selăgian**. — La anul nou a primit gratulațiile oficiilor publice, a inteligenței rom. și a nenumăratelor deputațiunii. — Iar în ziua de Boboteză asiderea pontificând, a hirotonit de preoți pe clericul absolut **Alexandru Mihut**, și **Eduard Bacos**. — pentru comemorarea centenariului IX, de la fondarea Albației din Grotta Ferată a oferit Episcopului oficiul onorific de vicepresident al comitetului. Ilustritatea sa l'a primit cu vină bucurie. Duminică în 23 crt. Ilustritatea sa a fost la Lugos, spre a asista la sfințirea reședinței nouă episcopesci, a cărei zidire s'a început sub d'nsul. — **Schimbări în cler**. parochul din Racova **Andrei Bogdan**, a fost transferat în aceeași calitate la Postelec. în locul lui a fost numit de administrator **Ioan Murășan**, prefect seminarial și profesor preparandial. iar **Dr. Georgiu Miculaș**, a fost numit de prefect sem. și prof prep. — **Petru Popescu** prof. de religie și l. română la Archigimnasiul din loc a fost numit paroch în Orade — **Ujváros** de la catedrală. — Iară parochul din Dindilág **Augustin Egry de Istrău** a încetat din viață în etate de 49 ani.

Hymen. **Micolae Ticaci**, cleric abs. și **Maria Huiu**, anunță cununia lor, care se va ține Duminică, în 31 Ianuarie 1904, în biserica gr.-cat. din Găinar.

Mulțumită. Esprimă sinceră mulțumită tuturor acelor amici și cunoșcuți, cari ni au condolat pentru trecerea la cele eterne a neuitatei mele soții. — Siciu la 26 Ianuar 1904. **Ioan Papirin Pop** protopop.

Istoria banatului severin. În „Biblioteca noastră” de sub direcția d'nei prof. Hodoș de la Caransebeș, a apărut III din istoria banatului severin, scrisă de prof. P. Drăgălină. Tracteză evenimentele din 1658—1767 răsbotele între Austria și turcia pentru eliberarea Banatului.

Masa studenților a mai primit ca răscumpărare de felicitări, de la **Dr. G. Tripson**, adv. Bistrita. 5 cor. **Aug. Mazzuchi**, Brașov 5 cor. **Ioan Sava**, Cetea. 2 cor. apoi de la **Moise Brumboi**, T. hanul vechiu, întru amintirea repans. **Elisa Nasen**, 10 cor. Au contribuit **Nicolae Ionaș Pitesel**, 5 cor. **Vas.**

L. Pop, Sângeorgiul de Meseș. 2 cor. colectați de la poporul de acolo 10 cor parte din venitul petrecerii de la Bucium 30 hor. **Alex. Pașiu**, Bistria a colectat 22 cor. **Ariton M. Popa**, Bucium șesă 12 cor. Iar studentii din clasele superioare au colectat cor. 266 20.

„**Marșul lui Iancu**.” La cererea procuratorului s'au confiscat de la librăria din Caransebeș toate exemplarele din piesa „**Marșul lui Iancu**,” armonizat de I. Vidus sub cuvint că conține agitație în contra națiunii magiare. A fost ascultat chiar și episcopul Popea, fiind ca piesa s'a tipărit în tipografia diecesană.

Amicul tinerimii e numele unei instructive reviste, ce apare în anul II la Tirgu Jiū sub direcția prof. I. Moisil. Devisa revistei e cultură morală, iubire de neam, silință și muncă. În comitetul de redacție sînt profesori de la gimnaziul din Tirgu Jiū. Abonamentul anual e de 8 cor.

Petreceri. Tinerimea universitară română din Cluj invită la Baie ce să va aranja la 18 Februar st. n. 1904 în sala cea mare a Redoutei orășaneșci. Venitul curat este destinat pentru masa studenților academici.

Dreptatea învinge. Farmacistul Schneider din Reșița a fost osindit de judecătoria din Lugos cu 400 cor. amendă în bani și cu 500 cor. spese de proces, pentru că a imitat Fluidul-Elsa și l'a adus în circulație. Întreg depositul de Elsa-Fluid a farmacistului Schneider a fost sequestrat. — Publicul să se ferescă de imitațiuni, și cine voește să comande Elsa-Fluid, care folosește la cele mai multe morburî d. es. influință, ferbințală, tuse durere de șele, junghă, ruptură, reumă, durere de stomac, de cap și de dinți, epilepsie, durere de ochi, lipsă de apetit, insomnie, anemie, vătămătură, degerătură etc. să se adreseze de-adreptul la Feller V. Jenő farmacist Stubica, Centrale Nr. 82 comitatul Zăgráb, care trimite franco pentru 5 cor. 12 sticle sau 6 sticle duple.

Necrolog, † **Carolina Pop Bociat n. Ganea**, protonopesă văduvă soția fostului, protopop al Ulpiel Traiane. Avel cândva Pop Bociat. A răpăusat la 16 Ianuar 1904 în etate de 55 ani, deplănsă de iubii s'ei fi Valeriu cu soția sa Măriora. Lucreția cu soțul s'eu Iustin. Lucian și Aurelia. pe cum și de numeroși consăngeni și amici.

† **Eugenia Drăgan n. Goron**, după un morb greu de plămâni, împărțită cu ss. Sacramente, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 17 Ianuar, după un an și jumătate a fericitei sale căsătorii.

Odihnescă în pace!

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperază

— **imprumuturi pe pământuri și edificii** —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2% — 5%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționarii de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără giranți.

— **La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.** —

„**PECUNIA**”

întreprindere de credit Sibiu (Nagyszombat).

==== 4 cor. numai 4 cor. ====

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor confesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiunilor, hotărîrilor și deciziunilor
==== principiare

de Dr. Szabó Mihály, inspector regesc

tradusă în românesce de

==== Eugen Zaslo, profesor. ====

==== porto postal 20 filer. ====

9772
704 DE 410
40114. 1109
11450118 7.
08 602 100 1119100 DE 11011908 0111111 1111

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Cele două fețe ale lumii.

Povestire prelucrată după L. Wesskirch.

(Continuare).

Ea sormană, n'avea lipsă de hrană trupescă. O vorbă bună, o privire binevoitoare, dacă acestea îi le-ar fi dat astăzi Dómne, cât de bine i-ar fi prins și ce mângâiere ar fi avut! Ei dar a se gândi la așa ceva Țasta e o slăbiciune! Ce i-a fost răspuns ea mai dounăzi lui Petru Halău? „că, adecă, după-cte plătesce cineva, atunci de ce să mai aștepti și vorbe bune pe deasupra?”

Nu, Iova nu are să aștepte, ce nu i-se cuvine. Ea scia prinde lucru și cu toate că are o grămadă de lucruri de făcut totu-și amiaza fu gata la vremea sa. Atunci se duse la casa din grădină, să aducă pe tată-so la mâncare. În tinda casei se opresce, și își pune mâinile pe piept ca și când ar înghimpa-o la inimă. Vădă trecend o trăsură, erau adecă domni de la judecatorie. Și Israel Levi era în sat. Ce imbulzélă de ómení va fi astăzi în casa lor. Fie! Pentru ea toate trecuser! Ea se sili să zimbescă și Ștefan Mărian încă zimbea. Zimbind se puseră la masă, și anume în cóna mesei, locul unde se cuvine servitorilor. Stăpânul casei laudă fiertura de mazere, ce se puse pe masă. Nici odată nu-i cădă Iovii, celei altă dată atât de laudată, o laudă mai bine de cât acesta. Cu ochi strălucitori de mulțămítă se uită Iova cătră țaran, așa de strălucitori, în cât pe țarana o prinse tusea iar Culița, carele precepu, că de unde sufli vântul pentru mumă-sa, scuipând zice: fiertura asta îi prea acră. Tată-so i-o îndulci cu o palmă bună. Palma asta nu i-o putu ierta Iovei țarana nici odată.

Când să-l ducă pe tată-so înderépt în chilia sa, zice stăpâna: „Veți și nu te opăci prea mult, că perele vèratice trebuie scutate încă astăzi.”

Iovei, carea nu se spăria de nice un lucru, îi veni bine această împrejurare, că-čí tocmai astăzi era ziua cea mai amară pentru dēnsa. Póte-că în zuzuitul și sgomotul pereilor scutate nu va auđi, cum strigă dincolo la casa lor: „Intăia, — a dóua — nu dă nime mai mult?” și apoi cōcanul dobei, carele împărătia bucată de bucată toate, de carí era așa de tare legată inima ei.

Trecuser toate. Ea nu auđise nimic din cele petrecute la licitare, tată-so încă nu. Mulțămítă lui Dumnezeu! Sunau clopotele de însèrat, și sunetul lor îi vestea, că ele cu ziua acesta duc la grópă tótă vieța, fericirea și speranțele ei de pân' acum. Póte să vină peste dēnsa vre-o amărăciune mai mare de cât acesta? Ea însă se îmbărbăta gândind, că cu sunetul acestor clopote de sara se duce la grópă și cea mai cu chinuri zi pentru dēnsa. Dumnezeu din înălțime i-a dat putere, să trecă peste ziua acesta și o va ajuta la începerea unei vieți noué!

Ea se așeză lângă tată-so, carele ședea mut, înlemnit pe banca dinaintea ușei. Ei mai că i-se ușurase inima, gândind, că a trecut peste ziua acesta. Dar nu! Păharul amărăciunii pentru ei încă nu trecuse.

Pe pétra de dinaintea porții sta Culița încunjurat de o grămadă de copii și, imitând cele petrecute la licitațiune, cu o bucată de lemn în mână, bătend striga:

„Dóușprezece pähare de bere! Nóuș filerí fie-care, intăia — a dóua și —“

„Zece filerí!” strigă unul dintre copii.

„Unsprezece!” strigă altul, și Culița bate în lemn.

„O casă cu grajd, o ospétarie: Crișma lui Ștefan Marian și o holtită lângă ea! Cine liciteză?”

„O corónă de argint!”

„O mie de talerí?”

„O vie, — o luncă, — o móră de jumătate, — un căne, — o miță! — Petre Halău, a tale sint toate.”

Iovei la aceste i-se părea ca și când ar stringe-o cineva de gât, și uitându-se la tată-so, îl vădă alb ca päretele, și îndată mergend la copil și scuturându-l de umér îi zice:

„Culița, jócă-te alte cele, nu asta, asta nu!”

„Dă-mi pace,” răspunde Culița, „tu ce ai să-mi poruncesci? O servitóre!”

Iova fierbea de mânie: „Alta să te joci, deloc asta să nu te joci, înțelegi?” și-l stringea de umér ca cu clestele.

Culița pricepu din strinsură, că e mai bine, să se cam culégă de-acolo. Sara la cină veni cu o sgărietură în față și cu pantalonii sfirticați, spunend, că la toate astea Iova ar purta vina. Că el să juca în curte cinstit și cum se cade, Iova inse l'a tras de braț și l'a țipat afară. Atunci el pentru acesta a trebuit, să se sue în pèr și acolo s'a sgăriat și și-a rupt pantalonii.

Pentru aceste căpētă Iova cele de intăi înfruntări.

„Măriane,” zice țaranul după cină, ștergându-se pe gură, „casa ta, crișma și holtita le-a luat la licitare jidovul Israel Levi, iar via și Lunca morii — Petrea Halău din Penesci. Minune, cum se ridică omul acela! E o cinste pentru tot satul. Azi, mâne și-l vom vedé în comitetul comunal.”

Iova la aceste își aduce aminte de o întimplare cu Petrea Halău de acum sèse-sprezece ani. Atunci țaranul Andreiú, fiind primariú, prinse pe băiatul deșirat, slab și cu ochii ieșiți din cap într'un prun, și trăgându-l de acolo jos, scuturându-l de urechi îi zicea: că e o rușine și plagă pentru sat, că un așa desmătat ar trebui să fie aruncat în apă și înecat ca un miț, pentru că nici odată nu se va alege ceva din el. Și acum? — Ea se minuna: Ce schimbare de lucruri!

Alt cum zilele următóre au fost cele mai ciudate în vieța Iovei, și ea nu se puté mira destul de acesta. Tot de una în vieța ei ea a fost sprintenă și lótră și toți o laudău peste măsură pentru acesta, și acum orí cât se învîrtia și se zolia, țaranei nu i-se părea destul de iute. Modrul ei de a lucra era mai înainte o pildă și o mustră pentru tot satul, și țarana pe atunci de nenumérate orí o rugase pe Iova de sfat, acum toate lucrurile țarana le făcea altmintrea și, se înțelege, că mai bine de cât Iova. De modrul ei de a pregăti mánăcările, altă dată bētrána Andreoie o rugase ca un cerșitor,

acum toate aceste nu plăteau nimic. Cum grija ea acum de vite, era de tot rău și greșit. Untul pentru care o pismuia mai înainte tot satul, acum nu era de nici o trebă. Pe aci era, să o mai învețe și cum să curățescă o casă.

Ce lume întorsă! Țarana era ciudată de tot! Așa ceva trebuie să sufere omul. Tată-so cel puțin era adăpostit, avea un coperiș de-asupra capului și mâncarea de lipsă și ea putea se alerge la el în tot minutul. Ce sint față de aceste tónele stăpânei sale? Dacă Andreoia nu-i dă nici o vorbă bună, atunci o fac asta a bună samă ceialaltí. Că ea dórá are pretiní, și încă mulți! Aci îi preotul și Dómna preutésă, aci-i învățatorul cu femeie-sa, morăresa cu fecioru-so, bogătana Anghelóie, aci e Anisie, la care de două orí i-a cinstit bani de drum la oraș pentru Franțul ei.

Aci sint mai pe urmă și feciorii satului, cari mai înainte ascultău cuvintele de pe buzele ei ca sftinta evanghelie.

Adevèrat, că în curtea Andreoiei pe acești ómení binevoitori nu-i póte întâlni și vedé. De aceea tare se bucura în gândul ei de ziua de Duminecă, când va merge la biserică. Acolo îi va afla pe toți, chiar pe toți. Acolo va resufla. Aci peste zi e necăjită, trudită, sfădită și nebăgată în samă. Acolo în timp de o órá iară-și va fi Iova cea mult dorită și mult prețuită! Fața ei era roșie și strălucia de bucurie, când pentru mersul la biserică se despărți de tată-so și de stăpână-sa, carea nu prea bucuos s'a învoit la acesta, pentru că ar fi încă multe lucruri de isprăvit. Iova era surdă la aceea, ce vrea să înțelégă țarana. Astăzi se duce la Dumnezeu. Adecă nu chiar la Dumnezeu, fără la dragostea, carea a sădit-o Dumnezeu în inimile ómenilor.

Nu chiar așa de iute ca altă dată pășese Iova pe cărarea cătră biserică. În cemetierul din jurul bisericei stău adunați feciorii povestind, făcend observări fetelor și judecându-le. Ce mirare, că pe ea astăzi, pare-că, nici n'au vădă-o! Să fie pașii ei acum, de cându-i servitóre, lini, cât nici să nu-i mai audă cine-va? Mai înainte ea trecea făcendu-se, că nu se uită la ei, acum se opresce și, uitându-se îndărăpt. vede, că ochii tuturor erau îndreptați spre culea dincătrău venia morăresa cu nepótă-sa, o fată bogată din „țară.” Așa-i! Despre asta i-a fost spus morăresa, și era să vină încă de mult, și i-a fost și zis ca să se împretinescă bine la olaltă cu nepótă-sa. Acum, credea Iova, că se va opri înaintea ei arătându-i pe nepótă-sa, ca se facă cunoscintă la olaltă. — Dar nu! Morăresă trece, ea și când n'ar vedé-o, numai în ușa bisericei întorcându-se se închină din cap ca și cătră una de tot străină. În biserică Iova se duce la locul ei de altă dată. Dar aici ședea acum morăresa cu nepótă-sa, lângă ele bogătana Anghelóie și alte două cunoscute de ale Iovei; banca întregă era cuprinsă. Asta încă nu o mai pățise Iova până acum. Ea i-și avea în biserică locul ei anumit, încă de când trecuse peste anii copilăriei, și acum locul acela îi cuprinse alta. Nu cum-va astăzi a venit prea

târziu la beserică? dar nu, căci slujba abia începuse. Ea se așază la o parte și i-și zice în taină rugăciunile. Apoi pe furiș i-și țipă ochii la locul, unde erau feciorii, ca ei să nu bage de samă, că ea se uită întracolo. Nime nu se mai uită la ea, carea altă dată era căutată de privirile tuturor. Asta îi bagă un ghimp la inimă. Din predică nu înțelese nimic. Trufașă, cum era ea altă dată, i-și frământă gândurile: Cum, Dómné! se întâmplă asta că acum toți se fac, că nu me mai vęd? Am ajuns fată săracă! E drept, dar pentru aceea hărnicia mea de altă dată tot aceea e și încă mai mare. E dóră cumva rușine a lucra pentru un tată neputincios? Eū cred, că asta e o cinste. Și fiind asta așa, eū cred, că lumea acum ar trebui pe de două, chiar și pe de zece ori, să me socotescă ca altă dată!

va poci (Va urma.)

1901 a 102

нашизу обясни!

De la frații români istriani.

(Continuare).

F.

Bătu furcii, care de ordinar este de lemn.
Gârlicu, care, de asemenea este de lemn și care are ornament.
Bota saū cărpa care, învălnește lăna, ca se nu cadă jos.
Cordela, cu care se lęgă bota, ca se nu cadă bota de pe lăna.
Fusul, care este făcut ca se se învărtescă lăna.
Crumpenele înplautat în „fus“ ca se męrgă mai ușor. Totă lăna, ce se află în Bota și în Cordelă, la olaltă formează așa numitul „Caer“, saū scris în limba istro-română „Kaer“.
fân = őr, anu cesta firu je mai mare nego anu trecut,
faină = farină, farina de grāv je mai abe nego de sęrk,
fată = feta, fata, fetica, fatina, cesta fetica je musatė.
face = face, io am fakut astez nr musat bāt.
fereuță = biruu, biruuu cesta ie éaro musat,
fereastră = oknă, okna cesta je resbita.
ferbe = kabei, kabeitėi cira?
flóre = roza, roza cesta je éaro musatė,
flământ = hlamund, io 's hlamund.
fuera = svikėi, io stivu mai musat svikei nego tu.
a fini = fini, am finit lukru mev (meū).
forfec = skare, io am kumperat din Fiume skare.
foc = fok în paizul nostru astez a fost mare fok
fóle = tãrbuh, me dóre éaro turbuhu (fólele).
fólele = un instrument, cu care, să sfră cãntece de joc la români din Istria, acel instrument e din pele de óe.
folele degetului = folele lui zazetu,
fragi = fraz am aflat astez eude frazi,
fregar = murgvã, p. e. am mánkãt murgvi.
frica = frika, iel are frikė noptė se trčkã pe la cimter,
frig = race, iarna cesta va fi race,
frunte = frunte, frunt lui ie mikice,
frupt = frukt, merul nostru anu cesta a avut musat frukte,
frumos = musat, fetica cesta je éaro musatė.

frate = frate, eu am patru fract inke (incã) frunză de laură = lavrikã.
fulgerã = mige, cesta nopte a éeaco migėit.
fura = fura, ieri mja furat o vakė din stalė (grajd).
fura pe nesimțite = okini. Maricina (Maria) mia okinit kucitu.
fuma = pinei eū nu pinešk. fratele mev pipė,
fusaică = fazol, anu cesta avem zalik fazol,
furca de fier = furka, noi aven sapte furke de fier,
frunză = frunza, porku radã (de bunã voe) mărãnke frunze.
fumã hornu = dimė dimujaku.

G.

Galbin = zut: meru sesta ie zut ca și maranca.
gard = gard; gardu nostru ie mare nr metru.
gaină = galjirã; mai burė ie astez galjira nego märe kokotu.
gaurit = probit; noi am probit astez o mare ärpe (piatra)
gât = gutu, gutu lui frate mev ie éaro subeire,
găvalia capului = tikvã; iel are mare tikvé.
gândi = misli; iel se misieste prévisė (prea mult)
genunchiu = zerunklju; me dore zerunklju,
gingaș = delikat; fratele mev ie éare delikat.
ghiata = gljaca; la noi ie zalik (puțin) gljacė.
gol = gol; iel are kapu gol ka și sorecu.
a griji = veglja, fratele mev vegljė, oile nostre.
glaja = bocã, eu am o boce de cincilitre.
giumã = skere, fratele mev skereé eude ku fetele.
a glumi = skereéi, sulacėi.
grajd = dvor, noi aren eude oi în dvor.
grău = grāv, pâra de grāv ie éaro burė,
gradinã = iardin, noi aven musat iardin.
grópã = gropã, la noi se aflė eude grope în kodru.
grópã mai mare = skulje.
gren = grėv, sarcina de lemne ie grė.
gras = gras, omu gras ie sār.
gros = gros, omu gros nu mare.
greblã = grablji, la noi firu pobiresk cu grabljile.
gresi = falii, preotul nostru a falit kind na lasat la noi skola.
gunoi = gunoi, gunoi je bur în pewint,
gulã = kolet, koleturile is tote abe.
gurã = gura, gura lui vake ie mare,
guvern = guvern, guvernul nostru ie la Wiėna.
gusta = gusta, io am gustat viru nostru negru.

ГІГ У: Н І Г П Э Ә В

halop = galop, gaiop, kalu märe în galop,
hãrtie = hartã, hartã ca aba ie bure za pisėi.
hețica = ietikã, consumando,
hoț = tat, cesta nopte tatu a furat do oi.
horn = dimnjak, dimnjak nostru ie nov.

I.

Ieonã = propelje, propelja lui Domnu,
vierme = ljeru, ljerou mărãnke kimpiru,
inimã = irima, omu ku irima sãrė ie sār.
încet = pomalo, omu betãr ânų pomalo,

inchide = inhljide, pinezi se inhljid în kasė,
inchiș = inkljis,
insurat = insurat, fratele mev ie 'nsurat,
înăuntru = untru,
înveța = studiėi, fatele mev studie kase,
îndatã = subito,
încalța = 'nkaca, iarna ne 'nkacam bire
învețator = maestru, la noi ieste br maestru,
inger = angjel, tot omul are anjelu sev,
in = in, în Susnjuevica 's eude rumeri cari, ganese limba rumerã.
înmorminta = zekopėi, ier preotul a zekopeit do fetice,
a începe = posni, noi am posnit lucrul,
încã = inke, noi aven case inke eude vir negru,
înainte mancé.
înalt = visok, noi aven o kasė viskė.
înorit = oblacno.
invidios = nenavidãn.
instrument = instrument, инструмент
industrie = industrie, индустрия
înděrėt = nazat.
înțelege = razumi.
împartї = resparti.
învarii = vãrii, kola de la morė se vãrte,
întreb = treb, вопрос
îubi = ljubi, io ljubesc pe o fetica care, me ljubeste pe mire.
a izvori = zvorea, apa zvırėa din pamint,
izmene = mundante,
ispita = napãst, испытание.

L.

Ladã = kasnu, noi aren pljvi kasnu de farinã,
a latra = latra, la noi is zalik brecl kari latrã.
lanã = lãra, lãra de oi abe is musate
lampã = lampa, noi aven trei lampe în kase.
la = la, la noi a fost astez prevtul.
lãmaiū = lemnu, apa ku lemnu îi burė,
lac = lak, în kodru nostru 's eude lakar,
lacet = lakatu, dem. lakatic,
laolaltã = skupa, noi am mes (mers) la Fiume skupa,
laiber = kuret, noi aren kuretur de lâre,
lapte = lapte, laptele de oie ie mõi bur nego de vakė.
a lãsa = lasa, rugu te lasãme se męrg kasė
lauț = kadine, kadinele de la voz (car),
lemnuse = fãrminanti.
legãtore de pãpuci = zuzrje, zuzrja de koze.
lega = lega, astez am legat snopurile de grav.
lebenitã = angurie, la noi is zalik angurii,
lemne = lemne, la noi is eude lemne,
lelicã = lelicã, este o muere mãritatã de puținã vreme,
lepedeu = lancun, lancunele se fac din pãnzė.
lingurã = lingurã, noi mánkãm ku lingurã de lemne
limbã = limbã p. e. limba rumerã ieste musatė.
limba gurii = limba, limba de bov ie burė,
linie = linia, linia ie dritė.
lopata = lopota, ku lopata se lukrė,
loc = lok, lokul nostru se kljemã Susnjevica,
lucra = lukra, omiri de la noi toc lukrã pamintu,
lui = lui, a lui nu se aflã la români dar, se zice tot lui,

lucernă = ditelină. ditelina ie verde.
 lumină = svice. la noi în svice de sev (seu).
 lumbrelă = lumbriia. lumbriia ie buré când
 ie ploie.
 lunea = luma. luma cesta ie musaté.
 luntre = barkă. noi merem pe lak ku
 barka.
 luna = lura, lura ier fosta pljiré.
 luptă = gveră. gvera cu turki, gvera ku
 talijani,

(Va urma).

Andrei Glavina,
român-istriian.

BIBLIOTECA UNIREI.*)

1. **Benhur** sau zilele lui Mesia, de
Levis Valace, 2 v. 2:90
2. **M. Eminescu.** Studiū critic —.90
3. **Câte-va momente** din ince-
puturile bisericeii rom. de
C. Auner —.20
4. **Nume de familie** la românii
din Ungaria, de A. Viciū. —.12
5. **Din viața lui I. Micul** de
M. Străjan —.16
6. **Albertina.** Povestire de
Dr. V. Bojor. —.30
7. **Cestiuni din dreptul bis. unite**
p. I. II. 3:40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toț
Nrii, îi primesc cu 5:50 cor. in loc de 7:98 cor.

Posta redacțiunii.

Ben. Respectăm sentimentele D-vostre și le
prețuim, dar regretăm că nu putem publica celea
trimise. Când cineva vrea să pună pe hârtie ast
fel de gândiri, trebuie să-și depună totă durerea ivele
și chiar și frazele să fie ore cum anume alese și po-
trivite să unesce și deștepte aceleași gândiri în ceti-
tori săi. Celelalte încă nu le am cetit.

D. B. Serierile D-vostre privesc un articol
apărut în altă foie, ar fi bine să se publice și reflexi-
unile tot acolo.

Considerațiuni — le au sosit, mulțămite.

A. F. Articolul trimis l-am primit, vă vom
avisa.

Tuturor. Vă rugăm ca în comunicările ce ne
faceți, să fiți scurți. Avem așa de puțin spaț lun-
gimea adese face să se piardă esecția și articolul să
intârzie.

Cornel. Esci binevoitor tot de una și cât mai
adese. Aștept descrierea promisă. Gratulări lui M.
I. D. Zilele aceastea veți primi scrisore de
la noi.

Editor și redactor răspunător:

Aurel C. Domșa.

Publicațiune.

Proprietatea bisericeii gr.-cat. din Tūr,
în mărime de 80 jugh. catastr., comasată în
o tablă — forma unui quadrat — în nemij-
loită apropiere de comună, constătătoare din
30 jughere țelină în o masă, și 50 jughere
arător învrstat cu mai multe țeline, de pe
cari să cosește fân și otavă, — să dă în
arândă începând cu 1 April 1904, pe 3 even-
tual și pre 6 ani, cu suma de **480 cor.**
plătibile în 2 rate, și anume în 1 April și
1 Septembrie a fie-cărui an. Loc forțe bun
și de pășurat de oi, cai sau vite cornute,
având tablă de basă un riū, carele își are
svorul în fântăna cu apă sărată a comunei
dela carea nici arëndatorul nu e eschis. In-
formațiuni mai detaiate să dau de oficiul
parochial gr.-cat. al Tūr-ului p. u. **Balázs-
falva**, pe lângă acluderea unei marce postale
de 10 fil.

Oficiul parochial, în conțelegere
cu curatorul bisericesc.

1 (2-4)

3503/1903 număr
tkvi.

(5) 1-1

Arverési hirdetmény.

A balázs-falvi kir. járásbiróság, mint
telekkvi hatóság közbirré teszi, hogy a
Patria balázs-falvi takarekpénziár r. t. végre-
hajtatonak Csufuldean lanos. türi lakos végre-
hajtást szenvedő ellen 186 K. — fili s jár.
iránti végrehaj á-os ügyben a türi 510 számú
telekjegyző könyvben:

A† 8 rend:	1160 hrsz.	ingatharra	429 K. —
9	1397	"	120 " —
10	1756/1	"	102 " —
11	1886	"	238 " —
12	2671	"	44 " —
13	1756/2	"	48 " —

Osszesen 918 K. —

megállapított kikiáltási árban a végre-
hajtási arverést elrendelte, s hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az **1904 év február
hó 26-án d. e. 10 órakor** a telekkönyvi
iroda helyiségben tartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók kötelesek az
ingatlanok kikiáltási árának 10% át kész-
pénzben, vagy az 1881 LX. tcz. 42 §-ban
jelzett árfolyammal számított értékkepes
értékoapirokban a kiküldött kezéhez letenni
avagy az 1881 évi LX. tcz. 170 §-a értel-
mében a bánatpénzt csak a bírósági áli
előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt árszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkvi
hatóság.

Balázs-falván 1903 évi, okt. hó 24-én.

Csiszér.
kir albiró.

55 (5-10)

A V I S

Subscrisa societate comercială vrënd să-și
desfacă depositul său de vinuri bune și veritabile
de pe Têrnave și Murăș, aduce la cunoscința On.
Public, că vinde en gros și cu prețuri moderate
vin de masă din 1900 risling, și vin de desert
din 1898.

Blaș la 1 Decembre 1903.

„CONSUM“
societate comercială pe acțiil.

Un vis mântuitor.

O adevărată istorisire din viață. Povestire de IOAN SCHULZ de N. Komlós.

— Reproducerea oprită. —

„Și nu crezi, că un vis poate se mântuiește și viața omului?”

Acosta m'a întrebat prietinel meu Ioan când l'am revădit în anul trecut pe la Crăciun, și când privindu-l netrecător a continuat ast fel.

„Bagă de samă dară! Tocmai acum e anul am fost la Iosif pe care și tu îl cunoști și care, acum, e cantor. și care mi-a povestit cum l' mântuit pe el un vis. Întrăga lui familie l-a fost morbosă și însuși suferea de *infuință* și *dureri prin piept* și scuipa și sânge, sócră-sa avea *sgârciuri de stomac*, și *junghiuri*, copii erau în *grumăzare* și în *zapor*; el însuși era așa de morbos în cât s'a și mărturisit ne mai sperând, că se va scula vre odată. Dimineța după mărturisire s'a sculat zicând către femeie:

„Marie, eu am visat, că am cumpărat un Călindar și m'am vindecat!”

Femeia lui Iosif, o femeie ce credea în visuri l-a și cumpărat îndată un Călindar. Abia a răsfoit prin el și a și fost bătătoare la ochi povestirea „mântuitorului de viață” prin care se spun, că ori ce morb se vindecă prin renumitul **Elsa-Fluid de Feller**.

Maria deja și înainte de asta comandase tot felul de fluide și picuri, cari înse nu ia folosit nimica, acum înse veni la idea, că numai **Elsa Fluidul de Feller** o poate mântui, și care numai atunci e adevărat dacă se comandă direct de la **FELLER V. JENŐ** farmacist în **STUBICA Centrale 82, cott. Zágráb**.

Maria a comandat numai decât telegrafice 12 sticle din **Elsa-Fluid de Feller** cu suma de 5 corone (de altcum mai puțin nici nu se poate comanda). A doua zi a și sosit **Elsa-Fluidul** și încă liber de porto.

Morbosul înse nu a voit se iee medicina, ci a zis către părintele și Maria, cari îl rugau mereu ca să iee din **Elsa-Fluidul de Feller** câțiva picuri: „Mie și așa nu-mi folosesc nimic, lăsați-mă se mor în pace!” Dar când femeia plângea rugându-se să-i fie milă de copii, el s'a lăsat învinș.

La zi lua 20 picuri pe e bucată de zahăr și-i freacă trupul întreg de mai multe ori peste zi cu **Elsa-Fluid**, după care s'a simțit îndată mai bine. Numai de cât a comandat încă 48 sticle de **Elsa-Fluid** cu 16 cor. și de 4 cor. a adus 6 tegule **pitule de Elsa** (despre cari încă a cetit, că snt foarte bune pentru durere de stomac), și după 3 săptămâni atât el cât și copii lui și sócră-sa, cari cu toții s'a folosit de **Elsa-Fluidul Feller** s'a însănătoșat pe deplin.

„Vezi” imi zise prietinel Ioan, ast fel a mântuit un vis o întregă familie. Când s'a lătit în sat vestea, că ce putere miraculoasă are **Elsa-Fluidul de Feller** toți morboșii și-au comandat acest leac de casă și toți s'a convins, că **Elsa-Fluidul de Feller** vindecă pe deplin și iute *reuma*, *umflăturile*, *morburi de splind*, *junghiuri*, *ferbintală*, *sgârciuri*, *batare de inimă*, *respirație grea*, *durere de dinți*, *mirosul greu din gură*, *slăbirea de ochi*, *nervositatea*, *morburi de grumazi*, *scrofale*, *răci*, *inghețare*, *orbanț etc. etc.* Acest fluid folosesc la copiii ce au gălbănare, ferbinteli, răgușeli, tusă, panglică. Dacă copiii au ceva erumperi pe trup, umflături pe obraz ori pecingine gróasă trebuie

„Mie și așa nu-mi folosesc nimic, lăsați-mă se mor în pace!”

unși cu **Elsa-Fluidul de Feller** și se vor vindeca numai de cât. Încă și ómeni de aceia, cari n'a fost îndestulți cu nici un fluid din lume, azi folosesc și laudă fluidul **Elsa** alui **Feller**.

Mie mi-a făcut tare mare bucurie prietinel meu prin povestirea sa, pentru că și eu de ani de zile sufer, asud noptea, nu am apetit, răgăiu a acru, am ameteți și is nervos întru atâta în cât nici nu pot dormi. Și eu am comandat 24 sticle de **Elsa-Fluid** cu 8 cor. 60 fil., și 6 tegule de

Pilule-Elsa laxative cu 4 cor., și fie care poate zice cu conștiința liniștită, că **Elsa-Fluidul de Feller** e medicina cea mai bună. Cine e morbos încerce și comande asta medicină de la: **Feller V. Jenő**, farmacist în **STUBICA, Centrale 82. cott. Zágráb**.

Fie care imi va mulțami pentru sfat.
6 (1-3)

Adevăratul Elsa-Fluid alui Feller.

(Fluidul de esenție de plante cu miros plăcut alui Feller), provădit cu marca „Elsa,” pe ori ce sticlă și pe ori ce instrucție trebuie să fie marca alăturată cu numele „Elsa” și subscrierea „Feller.” În timpul din urmă după ce **Elsa-Fluidul** se bucură de o trecere foarte mare, s'a pus în circulație din partea unor speculanți fără conștiință diferite imitațiuni sub numirea de **Gold-Else-Fluid**, **Luisa-Fluid** etc să ne ferim de ast fel de imitațiuni pentru că numai cel provădit cu marca „Feller” este **Elsa-fluid** veritabil. **Comisiunea sanitară a examinat-o și aprobat-o**. La espositiile din **Berlin Roma, Londra, Paris și Nizza** **Fluidul-Elsa** alui **Feller** a fost premiat cu medalie de aur, mai pe urmă a fost decorat cu medalie de argint a ordului crucea roșie din Spania.

Se spedeză cu rambursă ori trimițind banii înainte :

Dimpreună 12 sticle să 6 st. duble	5.— cor.
cu instrucția, 24 „ „ 12 „ „	8 60 „
spesele de 36 „ „ 18 „ „	12.40 „
postă și ladă 48 „ „ 24 „ „	16.— „
60 „ „ 30 „ „	20.— „

La **Elsa-Fluidul** se recomandă, ca cel mai bun mijloc laxativ **pilulele Rebarbara Elsa de Feller**. Cu totul nesticăcioase. Efect sigur și iute. Nu produce dureri, face poftă de mâncare, ajută mistuirea, curățește stomacul. O legătură (6 tegule) cu instrucțiunea 4 cor. franco. Nenumărate epistole de recunoștință.

Gratis primesc tot la 12 sticle o sticlă de **Elsa Fluid**.

Adevăratul prav de insecte cu marca „Elsa.” Acest prav omoră insectele stricăcioase de prin case, grădine grajduri, vii cum is d. e. *muscele*, *purecii*, *moliele*, *păduchi*, *stelnițele*, *furnicile* etc.

Prin folosirea acestui prav să cruță foarte mult și fiind efectul lui admirabil să recomandă cu totă căldura. 1 tegulă 1 cor. dacă se comandă de odată cu **Elsa-Fluid**, la din contră singur costă 5 cor. franco.

Cine vrea se comande **Elsa Fluidul de Feller** și adevăratele **Elsa Pilule de Feller** se o facă acesta în epistolă și se o adreseze corect la singurul fabricat:

St. D. FELLER V. JENŐ, farmacist în **Stubica,**

Centrale 82. cott. Zágráb.

Că sunt foarte îndestulit cu **Elsa-Fluid D-tale** o dovedesc deseale mele comande. **Elsa Fluidul** îl voiți avea tot de-a-una la casa mea.

MAUERER F.
medic Fieberbrunn (Tirol.)

Femeia mea suferea de zele, de o umflătură la stomac așa că trebuia să se prindă de ceva dacă voia să umble. Și iată că după ce s'a frecat de 3 ori cu **Elsa-Fluidul D-Tale** i-s'a făcut mai bine. Durerea de cap la încetat. Copilul încă mi-s'a vindecat de a horecăi. **KOSAK GEORGE** (Miskolcz).

Eminescu și Coșbuc

de **ALEXANDRU GIURA** profesor.

Prețul 1 corónă.

Visuri trecute

Schițe și Nuvele.

Prețul 1 corónă.

Lampă electrică de busunar cu mecanism american

— indispensabilă pentru ori ce economie casnică. —

Se poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corespunzătoare.

Să fie care e de lipsă pentru luminarea chiliei, treptelor, ambitelor și locațiilor laterale.

Pentru ofițeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moșe cu ocaziunea vizitelor de noapte. În fabrice, mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explozive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covore. Pe proprietari și economi îi păzesc de atacuri și foc; cu acesta te poți sui și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1-20 cor. subministrăm altul nou. **Prețul 4 cor.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin cu 5 cor.

— Strat de rezervă corone 1-20. —

Se trimite cu rambursă de

Stabilimentul Central alui IOSIF AUFFENBERG

BUDAPEST, Strada Proféta 5.

(56) 5-10

Cumpărare ocazională!

— 32 bucăți numai 6 fl. —

În urma preamarelui deposit a unei fabrici de obiecte de metal, sum incredințat se vînd marfa acestuia în prețul cu care se fac. Spedez dară, până când depositul susta, contra ramburs: 6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitia de străcurat laptele și 1 sitia de străcurat supa.

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitia de străcurat laptele și 1 sitia de străcurat supa.

32 bucăți cari costă numai 6 fl., tôte noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult aũ costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuiește cu cel mai scump argint, și ca unul fie-care să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni.

Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsescă din nici o casă.

Singurul expeditor este:

Iosif Auffenberg's Centrale

Budapesta VI., Strada Proféta 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte saũ contra ramburs.

57 5-10

8 zile se lasă spre probă.

Numai 2-75 fl

Să trimită cu rambursă ori anticipându-se prețul.

Un excelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.“ Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

M. I. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere.

(Austria) Krakovia Dietelsgasse 66.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturii se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Anunțul se poate reproduce.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în tôte combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără ceroetare medicoală.

Asigurări pe spese de înmormentare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: **1.303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 corone.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 corone.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din tôte comunele mai mari.

Agenturii principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Timișoara și Făgăraș.

(5) 15-62